AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 114 — CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, MAY 16, 1938 — LETO XLI. — VOL. XLI.

Amerika počastila naš narod!

Sijajna parada! Skoro 100,000 ljudi. V Ljubljani vihra ameriška zastava!

V soboto dopoldne je dospel v Cleveland z brzovlakom Iroquois od N. Y. Central železnice dr. Jurij Adlešič, predstavnik slovenskega naroda iz stare domovine, da kot prvi mož naše majke Slovenije prisostvuje otvoritvi Jugoslovanskega kulturnega vrta.

Na kolodvoru se je zbrala precejšna množica našega naroda — kakih 500 ljudi — in med njimi so bili tudi bratje Hrvati in bratje Srbi. Na kolodvoru se je nahajal tudi g. Vladimir Rybar, poslaniški svetnik jugoslovanskega poslaništva v Ameriki ter Mr. Mihael Cerrizin, častni konzul Jugoslavije v Clevelandu.

Predvsem so pa zbudili pozornost naši mestni svetniki, ali councilmani, kot jim rečemo pri nas. Vseh pet jih je bilo navzočih, in sicer Mr. Anton Vehovec, Mr. John Novak, Mr. Emil Crown, Mr. Edward Pucel in Mr. George Travnikar. V družbi teh se je podal naš poročevalec navzdol, kjer prihajajo vlaki, dočim je množica ostala v ogromni in lepi čakalnici velikanskega Terminal kolodvora.

Vlak je imel pet minut zamude. Željno smo zrli na voz, iz katerega stopi naš predstavnik Slovenije. Tudi številna policija je bila navzoča, ki se je skrajno elegantno obnašala.

Kmalu so zagledali dobrosrčni, tako prijazni in domači obraz g. ljubljanskega župana dr. Adlešiča in njegove ljubeznjive soproge gospe Vere Adlešič. Nič ni bilo treba frakov ali cilindrov, kar po domače smo si segli v roke in se pozdravili kot bratje!

Naš urednik je predstavil najprvo naše slovenske councilmane gospodu županu in njegovi soprogi. Kako je dr. Adlešič gledal, da ima milijonsko mesto kot je Cleveland kar pet naših domačinov za postavodajalce! "Kmalu boste posekali samo belo Ljubljano!" je rekel g. župan, in prijetno nam je bilo pri srcu.

Potem smo šli po stopnjicah navzgor v ogromno verando kolodvora, kjer je čakal dr. Adlešiča naš narod, ki se je strnil v močno skupino in po kolodvoru je zaoril krepak slovenski živijo! Kar po domače, toda toliko bolj prisrčno in iskreno!

Mr. Anton Grdina, kot predsednik Jugoslovanskega kulturnega vrta je prvi pozdravil dr. Adlešiča, in gospo soprogo. V resnici je Mr. Grdina res lepo govoril. župan je pozorno poslušal in tako tudi gospa soproga. Kaj si je mislil, da ob prihodu v milijonsko "tuje" mesto, pa je vse — slovensko, domače!

Za Mr. Grdinom so gospoda župana pozdravili naši prečastiti gg. monsignori Rt. Rev. Hribar, Rt. Rev. Ponikvar in Rt. Rev. kanonik J. J. Oman ter pomočnik pri fari sv. Vida, Rev. Mat. Jager.

Potem ga je pozdravil dr. Vladimir Rybar iz Washingtona, Mr. Mihael Cerrizin, častni konzul Jugoslavije, Mr. Marinkovič, podpredsednik Jugoslovanskega kulturnega vrta, in gospa Jeanette Perdan-Juttner je gospej županji izročila mičen šopek cvetlic v pozdrav.

Navzočim je odgovoril župan dr. Jurij Adlešič, ki je povedal, kako neizmerno je vesel, ker je prišel med tako iskrene brate, ki so si izbrali za domovino Ameriko, toda, v katerih srcih je še vedno čisto slovensko srce in značaj. G. Župan je odličen govornik in besede mu niso prihajale iz ust, pač pa iz duše in srca. Bil je videti močno ginjen.

Poročevalci angleških časopisov so vzeli mnogo slik g. župana in od navzoče množice. Po zdravih je častna straža policije obkolila g. ljubljanskega župana in soprogo ter oba odpeljana na kratek oddih v hotel Cleveland.

Nad vse prisrčen je bil sprejem ljubljanskega župana in županje pri clevelandskem županu. Mr. Anton Grdina, predsednik Jugoslovanskega kulturnega vrta je predstavil županu Burtonu dr. Adlešiča in njegovo gospo soprogo. župan Burton je izrekel v prisrčnih besedah dobrodošlico odličnemu gostu in gostinji in povedal, da si mesto Cleveland šteje v veliko čast imeti v svoji sredi tako odlična gosta. Zatem je izročil v imenu mestne vlade pozlačen ključ mesta dr. Adlešiču.

Dr. Jurij Adlešič se je v izrazitih besedah zahvalil za prisrčen sprejem, rekoč, da si šteje v veliko čast in srčno veselje, da mu je bila dana prilika obiskati to svobodno deželo in predvsem mesto Cleveland, kjer živi toliko njegovih sorojakov. Pripomniti je treba, da smo bili vsi prijetno presenečeni, ko je začel govoriti dr. Adlešič v — angleščini. Nihče ni vedel, da zna tudi angleško in smo bili pripravljeni, da bo treba njegov nagovor županu tolmačiti.

Zatem je župan Burton predstavil dr. Adlešiču in njegovi soprogi ves kabinet, ki je bil polnoštevilno zbran v sprejemni dvorani. Nato je župan Burton povabil naša odlična gosta, da se podpišeta v spominsko knjigo, v katero zapišejo svojo imena vsi viski obiskovalci, ki so sprejeti uradno po našem clevelandskem županu.

Impozatna oseba dr. Adlešiča in ljubezniva njegova gospa soproga sta vidno ugajala našim Amerikancem in lahko je ponosen ves ameriški slovenski narod, da ima take goste v svoji sredi, ki napravijo najboljši vtis tudi na Američane.

Pri sprejemu naših visokih gostov v mestni hiši je bilo navzočih več odličnih oseb, kot: Michael Cerrizin, častni konzul Jugoslavije v Clevelandu, dr. Vladimir Rybar od jugoslovanskega poslaništva iz Washingtona, Mr. John L. Mihelich, častni predsednik JKV, Mr. Anton Grdina, Mr. Jože Grdina, Mrs. Marion Kuhar, Mr. Louis Drašler, državni inženir, Mr. John Jerich, urednik Ameriškega Slovenca, Mrs. Jeanette Perdan-Juttner, ki je bila kot častna dama gospej županji Adlešič, naš urednik Debevec, Councilmani: Mr. John Novak, Mr. George Travnikar, Mr. Edward Pucel, Mr. Anton Vehovec in Mr. Emil Crown in še mnogo drugih.

župan Burton je razložil dr. Adlešiču še zgodovinske slike, ki so na steni naše krasne sprejemne dvorane v mestni hiši, nakar sta se naša gosta poslovila od župana in njegovih kabinetnih uradnikov.

Potem sta se odpeljala dr. Adlešič in njegova soproga na kosilo v rezidenco dr. J. Seliškarja na Nottingham Rd. Tam so bili zbrani še drugi povabljenci, kot dr. Kern, dr. Oman, dr. Rybar, Mr. Anton Grdina, Mr. Frank Jakšič, Mr. Jože Grdina in oba naša urednika, Pirc in Debevec. Dr. Adlešič je povedal mnogo zanimivega od doma, kako je življenje v Jugoslaviji in druge take zanimive stvari. Žal, da se je morala družba kmalu raziti, ker sta se morala naša častna gosta odpeljati k sprejemu v SND.

Ob štirih popoldne je g. župan dr. Adlešič s soprogo, ki je bila videti očividno precej utrujena od dolge vožnje in vremena, pa je kljub temu kazala prijazno lice, zapustil v spremstvu policije hotel Cleveland in se odpeljal proti S. N. Domu. Ves čas je lilo iz oblakov kot za stavo. In čudili smo se, ko smo dospeli pred S. N. Dom, da je bilo kljub neurju toliko ljudi zbranih v Domu.

Gospoda župana so sprejele pri vhodu v S. N. Dom naše slovenske žene in dekleta, v sijajnih narodnih nošah in mu z belimi robci prijazno oddajale pozdrave kot ameriške Slovenke. Oba, župan in županja, sta bila prijetno iznenadena radi tega nastopa naših deklet in žen. Počutila sta se kot doma.

Ko je dr Adlešič stopil v dvorano je navzoča množica naroda vstala in ploskala odličnemu gostu in njegovi soprogi. Program v S. N. Domu je otvoril Mr. Jože Grdina, generalni tajnki J. K. Vrta Mr. Jože Grdina je izredno častno in dostojno predstavil narodu županu in županja ter poudarjal o pomenu velikega dneva. Videli smo, kako je dr. Adlešič vse sproti notiral, kar se je govorilo, da bo najbrž lahko po povratku poročal v domovini, kako ga je sprejela — nova naša domovina.

Vodja programa je bil potem g. Anton Grdina, glavni predsednik Jugoslovanskega kulturnega vrta, ki je imel jako fino zamišljen govor in mimogrede seveda tudi omenil neprijetno vreme, ki je narodu preprečilo, da se ni udeležil slavnosti v večjem številu. G. A. Grdina je s svojim govorom želi nenavadno pozornost in narod mu je burno aplavdiral. Seveda nam prostor ne pripušča, da bi prinesli na tem mestu niti vsebine vseh številnih govorov. Oni, ki so bili navzoči, jih bodo pomnili za vse svoje življenje.

Prisrčno ljubek je bil nastop gospodične Marion Kuhar, ki je hčerka glavne blagajničarke J. K. Vrta, ki je v tako vznešenih, a iskrenih besedah in domačih besedah deklamirala pomenljivo dobrodošlico gospodu županu in njegovi soprogi. Dr. Adlešič in soproga sta po deklamaciji očetovsko in materinsko objela mlado dekle in videlo se je, da so prišle obema solze v oči.

Pozneje je govoril Mr. John Mihelich, načelnik državnega zavarovalninega urada za delavce in častni predsednik J. K. Vrta. V svojem govoru nas je predstavil kot ameriške Slovence, ki še vedno gorko ljubijo svojo rojstno domovino. In za njim je nastopil g. Milovanovič, zastopnik velike srbske organizacije, junak po postavi in velikan po duhu, ki nam je tako toplo in bratsko govoril, da bi ga najraje objeli. On, kot zastopnik srbskega naroda, nam je dal razumeti vso ljubezen, ki jo čuti bratski narod do svojih bratov Slovencev in bratov Hrvatov. Naj pripomnimo, da so bratje Srbi prispevali $3,000, za uresničitev Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu.

Nastopil je za njim g. Ivan Zupan urednik "Glasila K. S. K. Jednote," ki je gospodu županu in narodu v dvorani povedal, da se ima K. S. K. J. zahvaliti Belokranjčanom za svoj začetek in tako sijajen napredek. Bil je sin Bele Krajine, ki je ustanovil Jednoto in bil je prvi gl. tajnik Jednote Belokranjčan, in iz Bele Krajine prihaja tudi naš ljubljanski župan, iz vasi Adlešiči v Beli Krajini.

Pozneje je jako lepo govoril tudi Mr. Ponikvar, glavni predsednik S. D. Zveze, ki je pozdravljal g. župana v imenu 12,000 članov in članic Slovenske Dobrodelne Zveze. Poklican je bil zastopnik J. S. K. Jednote, ki pa ni bil navzoč.

Nad vse prisrčno je govorila Mrs. Frances Rupret, zastopnica Slovenske Ženske Zveze. Čudili smo se tej naši slovenski ženi, kako ji je kar kipelo iz ust in iz srca — gorka ljubezen do domovine, ponos slovenskih mater. Dr. Adlešič in gospa soproga sta jo pozorno poslušala in ob koncu govora iskreno, čuteče segla v roko, dočim je gospa županja dvakrat objela Mrs. Rupertovo in jo čuteče poljubila.

Nadalje je jako pomembno in iskreno govoril Mr. John Jerič, urednik "Amerikanskega Slovenca," ki je žel velik aplavz. Govoril je še svetnik jugoslovanskega poslanstva g. dr. Vladimir Rubar, primorski Slovenec, katerega so navzoči z največjim zanimanjem poslušali. Za njim je nastopil g. Mihael Cerrezin, častni konzul Jugoslavije v Clevelandu, ki je žel buren aplavz za svoj pomembni bratski govor.

Med tem je dospela brzojavka od Mary Sedej iz Beech Grove, Indiana, ki je čestitala Slovencem v Clevelandu, ki so se tako visoko dvignili po njih Kudturnem vrtu in — dospela je brzojavka iz stare domovine, od gospoda župana iz Vrhnike, ki se nas je spomnil ob naši proslavi in tako lepo bratsko pozdravil navzoči narod.

Zvečer je bila v SND na St. Clairju slavnostna predstava našima gostoma v počast. Nastopili so Slovčki, ki so zelo ugajali našima gostoma. Pela je tudi gospa Jeanette Perdan-Juttner, ki je želo ugajala, zlasti z "Metuljčkom." Potem se je pa pričela igra "Naša kri," ki jo je režiral Rev. M. Jager. Igralci so imenitno igrali in bili deležni toplega aplavza. Dvorana je bila zvečer nabito polna, in mnogo ljudi je moralo stati ob straneh.

Tako se je končal prvi dan bivanja naših ljubeznivih gostov, gospoda in gospe županje iz naše bele Ljubljane, v naši ameriški slovenski metropoli, in lahko rečemo, da je bilo lepo, narod navdušen in naša ljuba gosta pa tudi vsa vzhičena nad toliko pozornostjo od strani ameriških Slovencev in Amerikancev.

Zaključni govor v soboto popoldne je imel gospod župan dr. Adlešič, ki je tako prisrčno in v resnici iz srca govoril narodu, da je nastala v dvorani tišina in je narod končno po govoru burno pozdravljal župana. Govor g. župana prinesemo jutri.

V nedeljo dopoldne ob pol enajsti uri je prispel oddelek policije pred hotel Cleveland, da odpelje župana in soprogo ter jugoslovanskega poslanika dr. Fotiča v Slovenski narodni dom na kosilo. Gospo županjo je spremljala kot častna družica gospa Jeanette Perdan-Juttner. Šli smo po Euclid Ave. in se pripeljali v Narodni Dom, kjer je gospod župan ostal do pol ene ure, nakar se je v častnem spremstvu policije odpeljal v Statler hotel, kjer se nahaja WGAR radio postaja.

Na postaji so bili že zbrani župan mesta Clevelanda, zvezni senator Bulkley, g. A. Grdina, jugoslovanski poslanik dr. Fotić in svetnik poslaništva dr. Rybar. Polnoštevilni simfoničen orkester pod vodstvom Mr. Walterja Browna je bil pripravljen za nastop.

Prišel je slavnostni trenotek. Točno ob 1. uri stopi k mikrofonu Mr. Waymack, vodja postaje in naznani celi Ameriki, Kanadi in vsemu svetu, da je Columbia Broadcasting Co. priredila časten radio program v počast župana bele Ljubljane, g. dr. Adlešiča.

Nato je zaigrala godba "Mlade vojake." In kako so ti Amerikanci fino izgovarjali naša imena, kot bi bili rojeni Slovenci! Za godbo se je oglasil dr. Mally, ki je v sijajnem govoru predstavil nas Slovence — širnemu svetu.

Za dr. Mallyem je govoril prisrčen govor Mr. A. Grdina, predsednik Jugoslovanskega kulturnega vrta, v slovenskem jeziku. Poudarjal je pomen nas Slovencev v Clevelandu in po ostali Ameriki in razložil je naše prizadevanje po zgraditvi Kulturnega vrta. Kako dobro nam je bilo pri srcu, ko smo čutili, da prihaja slovenska beseda iz Clevelanda 4,000 milj tja v belo Ljubljano, ko so prvič slišali slovensko besedo iz Amerike potom zračnih valov.

Za tem je nastopil na radiu clevelandski župan Mr. Harold Burton, ki je v vznešenem govoru poudarjal pomen Slovencev kot enega najbolj kulturnih narodov, kar jih pozna. Kako lepo je govoril o županu dr. Adlešiču, ki je predstavnik slovenskega naroda, na katerega je lahko svet ponosen!

Za tem je zaigral simfonični orkester venček slovenskih narodnih biserov. Igrali so naravnost sijajno! Ako so naši naročniki v Jugoslaviji slišali ta program, so prošeni, da pišejo na uredništvo "Ameriške Domovine' 'in nam sporočijo.

Nadaljni govornik je bil zvezni senator Hon. Robert J. Bulkley, ki je pozdravil Slovence v imenu ameriške vlade in v imenu predsednika. Poudarjal je, da so Slovenci najboljši prijatelji Amerike. Kako lepo in čisto je izgovarjal imena naših velmož, Barage, Cankarja, Gregorčiča in Njegoša!

Oglasil se je dr. Konštantin Fotič, jugoslovanski poslanik, ki je v krasni jugoslovanščini čestital nam. Njegov govor je bil enako namenjen domovini kot Ameriki. Zlasti je poudarjal pomen nas Slovencev in našo značajnost.

Godba je ponovno igrala slovenske komade, nakar je bil predstavljen kot zadnji govornik dr. Jurij Adlešič, naš ljubljanski župan. Rekel je, da je pred svojim odhodom iz Ljubljane naročil, da se na dan 15. maja na mestni hiši v Ljubljani razobesi ameriška zastava v počast ameriškim Slovencem.

Povedal je, da je imel dan pred njegovim odhodom iz Ljubljane ljubljanski občinski svet izredno in slovesno sejo, pri kateri so mu mestni zastopniki v imenu vsega slovenskega naroda izročili najbolj tople pozdrave bratom in sestram v Ameriki. Dr. Adlešič je še govoril, toda kje moremo dobiti dovolj prostora in časa, da prinesemo vse v javnost!

Le prehitro je minul čas na radio postaji. Po končanem programu smo se odpeljali na St. Clair Ave. k paradi. Joj, ali je bilo to naroda! Angleški časopisi pišejo, da nas je bilo 100,000, toda lahko pa rečemo, da je bilo v paradi do 5,000 naših ljudi in onih, ki so zrli parado nekako 75,000!

In pomislite, to vkljub dežju, ki je padal na nas in nas rosil in močil. Nihče se ni zmenil za dež! Da pa je bilo tako, so dala povod naša mlada dekleta, te naše krasne šmarnice, in naše žene, te naši nageljni, ki so korakale v paradi kljub dežju, ponosne in stasite, smehljajočih lic, pokončno in zavedno, da ostane slehernemu, kdor je videl to parado v neizbrisnem spominu za vsa življenje.

Podrobneje bomo to stvar opisali jutri. Omenimo za danes le še, da je v Jugoslovanskem kulturnem vrtu ljubljanski župan dr. Adlešič v navzočnosti mestnih, okrajnih, državnih in zveznih oblasti slovesno odprl vrt.

Potem je bil položen venec, katerega je naročila KSKJ na spomenik Barage, in na spomenik Gregorčiča. Ljubljanski župan je v srce segajoče govoril pred spomenikom Cankarja in Njegoša. Odprl se je vodomet in narod je oril slavnostno pesem!

St. Clair Ave. je bila kot praznična nevesta. Parado je otvorilo 10 policistov na motornih kolesih, za njimi je prišlo devet policistov na krasnih konjih, navzoči so bili skoro vsi policijski višji uradniki in stotine mož mestne policije, a governer Davey je pripeljal s seboj državno policijo in je dal svoj lastni avto na razpolago ljubljanskemu županu, ki je imel vseskozi častno stražo.

Prostor nam za danes ne pripušča več. Jutri nadaljujemo.

(Dalje na 3. strani)

OPROSTITE!

Mnogo novic je moralo danes izostati iz lista radi poročila o narodni proslavi! Vse pride na vrsto jutri. Nadaljne novice danes tudi na 3. strani lista.

Župan v Newburgu

Danes zvečer bosta g. župan dr. Adlešič in njegova soproga gospa Vera pri šmarnicah v cerkvi sv. Lovrenca, po pobožnosti pa v S. N. Domu na 80. cesti. Rojaki, napolnite cerkev in pozneje narodno dvorano.

Baragova zveza

Seja Baragove zveze se začne danes popoldne ob 1. uri v šolski dvorani župnije sv. Vida. Vsi, ki se zanimajo za to Zvezo, so vabljeni, da pridejo na zborovanje.

Novi grobovi

Preminul je Albert Gliha, star 15 let, v Warrensville Heights. Pogreb v sredo zjutraj ob 8:00 pod vodstvom L. Ferfolia. Bil je član dr. Mir št. 10 SDZ in dr. sv. Lovrenca št. 63 KSKJ. Drugo jutri. Nadalje je premnnula Julija Koračin, stara 24 let, 9500 Cardwell Ave. Članica dr. Sv. Rešnjega Telesa, podružnice št. 47 SZZ in društva Planina. Pogreb v sredo ob 9. pod vodstvom L. Ferfolia. Drugo jutri. — Preminula je Mary Novosel, 977 E. 77th St. Članica društva Carniola Hive, št. 493 T. M. in društva Sv. Katarine št. 29 ZSZ. Pogreb v sredo ob 8:15 pod vodstvom Jos. Žele in Sinovi. Podrobnosti jutri. Umrl je Frank Sušnik, 14405 Thames Ave. Pogreb v torek zjutraj iz pogrebnega zavoda Jos. Žele in Sinovi na 452 E. 152nd St. Podrobnosti jutri. — Preminula je Janet Tomažič, stara 15 mesecev, 12807 Lena Ave., West Park. Pogreb jutri popoldne pod vodstvom Jos. Žele in Sinovi. Podrobnosti jutri.

Podružnica št. 47 SŽZ

Članice podružnice št. 47 SŽZ naj pridejo vsak večer po šmarnicah k molitvi za pokojno Julijo Koračin, v sredo dopoldne naj se pa udeležijo pogreba.

Gre v domovino

Angela Bohinc, 1220 E. 173d St., odpotuje jutri v domovino, v Tržič na Gorenjsko. Srečno pot in zdrav povratek!

Važna seja

Seja pripravljalnega odbora za konvencijo S. D. Zveze se vrši v torek 17. maja v uradu S. D. Z. Pričetek točno ob 8. uri zvečer. Bodite točni. — Tajnik.

Zadruga

Danes večer se vrši seja Slov. Zadruge, jutri večer pa seja ženskega oddelka.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00.
Za Evropo, celo leto, $7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $7.00 per year.
Single copies, 3c

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 114, Mon., May 16, 1938

Center pozornosti je na Češkem

Dočim sta se diktatorja Hitler in Mussolini posvetovala zadnje dni v Rimu, kjer je Musso potrošil $20,000,000, da pokaže pobratimu Hitlerju laško grandezzo, pa so bili v Londonu in v Parizu državniki na del, da po najboljši volji in zmožnosti poravnajo spor, ki je nastal med Berlinom in Prago.

Na eni strani so francoski in angleški državniki nasvetovali čehoslovaški vladi, da se deloma poda in nekoliko ustreže zahtevam sudetskih Nemcev po nekako avtonomiji, na drugi strani so pa francoski in angleški državniki poslali tudi obvestilo v Berlin, ki naj povzroči, da zahteve sudetskih Nemcev ne bodo pretirane, obenem so pa dali dobro razumeti, da v slučaju, če pride do vojne med Čehoslovaško in Nemško, ostala Evropa nikakor ne more ostati mirna in da bo morala Nemčija nositi vse posledice take vojne.

Med Anglijo in Francijo je namreč prišlo pred desetimi dnevi do nekake tajne prijateljske in vojaške zveze, ki vsebuje tudi točke glede čehoslovaške republike. In do te pogodbe je prišlo — usodepolno — baš na isti dan, ko sta Mussolini in Hitler, kot se poroča iz veredostojnih viroh, sklenila, da čehoslovaška zadeva ni vprašanje Mussolinija, pač pa "privatna zadeva" diktatorja Hitlerja. Ali po domače povedano: Mussolini je obljubil Hitlerju, da nikakor ne bo nasprotoval Hitlerju, ako slednji zasede Čehoslovaško.

In ob istem času je prišla beseda iz Čehoslovaške, da je dobila mlada republika mnogo več poguma, ko je slišala besede francoskih in angleških državnikov. Ta pogum ima svojo podlago na teh vzrokih: vlada čehoslovaške republike zaupa v samo sebe in se lahko zanese na svojo armado v slučaju, da pride diktator Hitler in hoče pobasati Čehoslovakijo v svoj žep.

Drugi vzrok je pa prepričanje čehoslovaške vlade, da velike demokratične države nikakor ne bodo stale mirno ob strani, če bi Hitler hotel uničiti čehoslovaško republiko. Splošno se sodi, da bo šla vlada v Pragi precej daleč, da bo deloma ugodila vsem zahtevam Hitlerja, toda svoje demokracije in neodvisnosti ne bo nikdar prodala. Sudetski Nemci bodo dobili nekaj pravic, in pri tem se bo popuščanje od strani čehoslovaške republike nehalo.

Precej važen je zgodovinski dogodek izza mirovne konference, ki se je vršila v Parizu takoj po svetovni vojni. Tomaž Masarik je na mirovni konferenci izjavil, da nikakor ne želi sudetskih Nemcev v čehoslovaški republiki, toda se je podal vplivu francoskih in angleških uradnikov, da se Nemčiji nikakor ne sme dati preveč ozemlja. Kot pameten državnik je imel Masarik prav, ker je že naprej vedel, da mu bodo Nemci povzročali sitnosti, toda kot praktičen državnik je odnehal. Dogodki časov so pokazali, da je imel veliki Masarik prav.

Iz poročil, ki prihajajo iz Evrope, je razvidno, da so v Pragi danes mnogo bolj hladnokrvni kot pa so državniki v ostalih prestolicah Evrope. Če imajo češki državniki prav ali ne, toda iz njih nastopov in govorov je razumeti, da so v dno srca prepričani, da diktator Hitler nikdar ne bo imel toliko poguma, da bi pobasal v svoj žep čehoslovaško republiko. Hitler bo najbrž prvotno zahteval avtonomijo za Nemce, ki so državljani čehoslovaške republike, in mogoče jih zna pozneje priklopiti svojemu pašaluku, toda čehoslovaške republike ne bo zatrl.

To je tudi vzrok, da je vlada čehoslovaške republike pripravljena narediti nekak kompromis s Hitlerjem glede sudetskih Nemcev, ker le predobro ve, da če postane Hitler preveč predrzen, da ne bo trpela samo čehoslovaška republika, pač pa cela Evropa. In čehoslovaški narod, kot ga predstavlja njegova današnja vlada, je preveč plemenit, da bi privolil v kaj takega. Odtod dobra volja za kompromis s Hitlerjem.

Čehoslovaška vlada tudi dobro ve, da vsak poskus od strani Hitlerja pogoltniti čehoslovaško republiko bi imel strašno reakcijo po vsem kulturnem svetu. In to najbrž zna tudi Hitler. In o tem je Hitler govoril z Mussolinijem v Rimu. Mussolini mu je povedal, da si on umije roke glede Čehoslovaške in da bo moral Hitler sam nositi vse tozadevne posledice.

(Konec jutri.)

Kaj pravite?

Kakor se vidi, bodo v Cuyahoga okraju primarne volitve zelo mirne. Voditelji najbrže ne bodo javno podpirali ne tega ne onega kandidata, ampak prepustili bojno srečno kandidatom samim. To je pravi princip ameriških primarnih volitev.

* * *

Zelo bi pristojalo nekaterim ljudem, če bi za trenutek odložili golido z gnojnico, se potrkal na prsi in rekli: nag sem bil, pa ste me oblekli, lačen sem bil, pa ste me nasitili, žejen sem bil, pa ste mi dali piti. Sicer pa pride tako spoznanje samo od karakterjev, ne pa od zapitih propalic.

BESEDA IZ NARODA

Iz Maple Heights, O.

Kot znano, je imelo slovensko pevsko društvo Planina svoj prvi koncert dne 24. aprila. Ta koncert je bil popolen uspeh, v moralnem in gmotnem oziru. Posetniki so z zanimanjem zasledovali potek programa in toplo aplavdirali posameznim točkam, kar nam je bilo gotovo v veliko pobudo ter nam dalo novega poguma za bodočnost.

Vsled tega se pevski zbor Planina prav toplo zahvaljuje vsem, ki ste se udeležili koncerta in tako pripomogli k uspehu. Iskrena zahvala direktoriju S. N. Doma, ki ste nabavili zagrinjalo in tako omogočili lepši nastop ter najemnine prosto dvorano in razsvetljavo za pevske vaje, kot tudi za koncert in drugo postrežbo. Storili ste nam veliko uslugo. Zahvaljujemo se posameznikom, kot Louis Ferfolji za posojene sedeže, cvetličarni Arko za palme, ki so krasile oder ter Andy Hočevarju, ki je tako pridno prodajal vstopnice.

Kar se tiče drugih pevskih zborov, niso bili razen Zvonarjev dosti zastopani. Torej hvala gre Zvonu. Ančki Traven pa izrekamo zahvalo za tako laskavo oceno. S hvaležnostjo se spominjamo tudi naših podpornih članov, ki nam z rednimi prispevki pomagajo pri vzdrževanju pevskega zbora.

Največ zaslug kar se tiče petja gre pevovodji John Zupancu, ki je tako potrpežljivo in požrtvovalno učil in spodbujal nas pevce in pevke, da smo se v tako kratkem času pripravili in nastopili z uspehom.

Končno se zahvalimo tudi Ameriški Domovini za naklonjenost. S pozdravom,

R. P., tajnik.

—o—

Spomladanski koncert društva Zvon

Ljubitelji slovenske pesmi! Tudi to pomlad prireja pevski zbor društva Zvon svoj redni spomladanski koncert in sicer v nedeljo 22. maja v S. N. Domu na 80. cesti. Začetek koncerta bo točno ob osmih zvečer.

Namen pevskega zbora Zvon je, da goji in ohranjuje našo tako lepo slovensko pesem, katera je za nas Slovence brez dvoma tako velikega pomena. Saj ravno z našo kulturo in pesmijo smo si mi Slovenci tukaj v tej naši domovini priborili in doprinesli veliko spoštovanje med drugimi narodi. Saj bo vsak to priznal, da bomo le s svojo kulturo ostali še dolgo tako spoštovani.

Da bomo pa v resnici ostali kot taki, je pa najprej potrebno, da najprej sami sebe spoštujemo in da znamo ceniti naše kulturne delavce in vse one, kateri se za našo slovensko kulturo toliko trudijo in žrtvujejo.

Tudi pevci Zvona se pod vodstvom g. Ivana Zormana veliko trudijo in žrtvujejo za obstoj naše pesmi in kulture. Da pa trud pevcev društva Zvon ne bo tako malo upoštevan, je cenjeno občinstvo prav prijazno vabljeno, da poseti koncert pevskega zbora Zvon na zgorej omenjeni dan. Saj pevci Zvona gotovo zaslužijo narodovo priznanje za svoje neutrudljivo delo.

Torej, dragi rojaki, napolnite dvorano in pokažite s svojo prisotnostjo, da znate ceniti njih delo in namen, katerega imajo pevci in pevke Zvona.

Za ta spomladanski koncert so se pevci pripravili z zelo lepimi pesmimi, katerih besedilo in melodije so večinoma spomladanske razveseljivosti in lepote. Ves program bo v resnici ves tak, da vam bo brez dvoma ugajal. Nastopil bo moški, ženski in mešani zbor, kakor tudi solisti. Seve, po končanem pevskem programu se pa kot navadno razvije prosta zabava in se tako v prijateljskem krogu malo tudi poveselimo in pozabavamo. Torej pridite! Vas prav prijazno vabi

Odbor društva Zvon.

—o—

Kaj vse si ljudje izmislijo

Cleveland, O.—Prej bi pričakoval smrti, kakor bi pa pričakoval tako presenečenje, kakoršnega sem doživel pred nekaj dnevi. K meni je prišel moj nečak Jože Grdina, naj grem k njemu radi neke pošiljatve. Sam ne vem, kako je imel Jože svoje prste vmes.

Res grem na Jožetov dom in tam me je čakala pošiljka in sicer prav iz zelenega Willarda, Wis. Poznam Willard in vem, da so tam farmarji in mlekarji, a da so umetniki, kiparji, tega pa nisem vedel. Veste, kaj so mi poslali? Soho, pravo pristno soho moje osebe, napravljeno po moji sliki.

Kar ostrmel sem, ko sem zagledal soho. Prav taka je, kot bi samega sebe pogledal v zrcalo. V svoji skromnosti sem se začel jeziti nad tako častjo in Jože mi je začel pojasnjevati, rekoč:

"Ali veste, stric, ko sem pred nekaj časom prišel k vam po sliko? Nič nisem hotel povedati, kdo bi jo rad imel. Hotel jo je pa imeti Mr. Anton Trunkelj iz Willarda, da je potem po sliki napravljena ta soha."

"Aha," sem rekel, torej Mr. Trunkelj je tisti navihanec. No, ta me je že večkrat presenetil s to ali ono navihanostjo, zdaj me je pa še s to. Le počakaj, Mr. Trunkelj, že prideva skupaj na farmah še to leto in takrat se bova pa drugače pogledala. Napraviti mojo soho brez mojega dovoljenja, je stroga kazen za tistega, ki se kaj takega predrzne. Najbolje bo, Mr. Trunkelj, da Vas ne bo doma, ko pridem tje in bom prilomastil na Vašo farmo. Tistemu pa, ki Vam je pomagal, pa le povejte, da sem strašno maščevalen človek.

Na prvi pogled je izgledala soha lahka. Visoka je kakih 18 palcev. Ko sem jo pa hotel dvigniti, sem mislil, da je pritrjena na mizo, tako je bila težka. Nisem še pogruntal iz kake kovine je napravljena.

Zato pa, Willardčani, le pripravite se za pojasnilo. Če ne prej, v juliju se vidimo. Do tedaj pa pridno obdelujte farme in izdelujte svoj svetovno znani sir. Seve, iskrena hvala za vašo pozornost, drugo se pa osebno pomenimo. Lepo vas vse skupaj pozdravlja.

Anton Grdina.

—o—

Sramujte se!

Cleveland, O.—Sram naj jih bo pri listu Enakopravnost, ki od same nevošljivosti ne vedo, kaj bi storili. Zaganjajo se v Ameriško Domovino kot besni. Ni čuda, da jih naročniki tako puščajo. Pa še bolj jih bodo. Nek rojak mi je pripovedoval, da se v "E" kregajo komunisti pa socialisti ter si mečejo razne nečedne stvari drug drugemu v obraz. Zdaj je pa že urednika "E" postalo sram, da ima take dopisnike in jim je zagrozil, da jim bo zaprl kolone, ker se ljudstvo preveč smeje takim naprednjakom. Da, da, prostora boste dosti imeli, če hočete napadati Ameriško Domovino in duhovščino. Zapomnite si pa to, da narod dobro ve, kakšni tiči ste pri "E."

Vsa čast Ameriški Domovini, ki se potegne za pošteno in pravično stvar. Tisti pa, ki ste tako proti naši vladi, pojdite pa v Rusijo ali pa v Španijo, tam je prostor za vas. Tukaj bo pa ostalo več dela za nas, poštene državljane. Saj vas je itak preveč tukaj. Pozdrave vsem čitateljem Ameriške Domovine.

Josip Mikše.

—o—

ISKRENA HVALA!

Članice Častne straže SDZ se tem potom najsrčneje zahvaljujemo vsem posetnikom plesne veselice, katero smo priredile 7. maja kakor tudi vsem posameznikom in društvom SDZ, ki so nam na katerikoli način pomagali. Posebna hvala pa uredništvu Ameriške Domovine za vso reklamo, katera nam je pomagala k sijajnemu uspehu, enako Mr. R. Lokarju, uredniku SDZ News. S pozdravom za vedno hvaležne,

Članice Častne straže.
Albina Novak, načelnica.

—o—

Iz Euclida

Tem potom se v imenu pevskega zbora Škrjanči prav iskreno zahvaljujem cenjenemu občinstvu in staršem za obilen poset našega koncerta dne 8. maja. Upam, da smo vas zadovoljili, radi česar gre najlepša zahvala našemu pevovodji g. Šemetu in pa režiserki za vodstvo igre. Lepa hvala g. Jadriču za lep nagovor in pa g. F. Požarju za vodstvo programa. Enako hvala našemu predsedniku F. Jeleniču ml., ki je prodal največ listkov ter odnesel prvo nagrado. Drugo nagrado je dobila Lillian Jadrič, tretjo pa Elsie Yerak. Končno se moramo zahvaliti vsemu zboru Škrjanči, in še posebno naši tajnici ge. L. Jadrič in vsem našim sotrudnikom, ki so nam pripomogli do tako lepega uspeha. Priporočamo se vam tudi za bodoče. Ne pozabite na nas, ker potrebujemo vaše pomoči, dokler ne stopimo na lastne noge.

Violet Vogrin.

—o—

Ženske balincarke

Marsikateri moški se bo začudil, češ, kaj pa je bilo tega treba? Ženska naj bo doma, bo rekel: ona je za v kuhinjo. Ampak temu ni tako. Tudi me ženske moramo imeti nekoliko spremembe in razvedrila. Zato je društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ sklenilo na zadnji seji, da ustanovimo balincarski krožek.

Ker niso bile vse članice navzoče na zadnji seji ter jim ni znan sklep seje, so vljudno vabljene vse, katere bi rade balinale ter one, katere so se že priglasile, da se odzovejo danes ob 7:30 zvečer v spodnjih balincarskih prostorih S. N. Doma na St. Clair Ave. Tam se bomo pogovorile ter začele tudi takoj balinat. Sestrski pozdrav,

Mary Somrak.

—o—

Po sončni Goriški in kraški Istri

Res, vse hvale je vredno dejstvo, da prireja "Putnik" izlete v Gorico, Trst, Opatijo in Reko. Tak izlet, ki je že sam po sebi glede na družbo, ki se zbere z vseh vetrov v avtobusu, kaj zanimiv in zabaven, je tem bolj poučen, ker nas vodi po zemlji, kjer žive še Slovenci in ker tudi brez znanja italijanščine lahko utešimo svojo radovednost. Sicer je že zastopnik "Putnika," ki spremlja izletnike na potu, pravi Cicerone, ki se spozna na vse in ki skrbi za duhovni in telesni blagor sebi zaupanih izletnikov.

Pa tudi brez tega zadoščajo človeku le odprte oči, da vidi, kako lepo je napredovala dežela, ki jo je bojna vihra pred 20 leti spremenila v pravo puščavo. Prve breskve in marelice so že cvetele, ko je brzel avtobus po gladki cesti pod Nanosom proti Gorici. Mimo Vipave in Ajdovščine smo prišli v Gorico, kjer je bila prva postaja. Ljubljančanom je bila izredno všeč mogočna in moderna pošta, zgrajena deloma iz rezanega in brušenega kamna. Kar čudili smo se, odkod v Gorici, ki ima samo tretjino toliko prebivalcev kakor Ljubljana, tako velika palača. Vtaknili smo svoj nos še v tržnico, kjer so se nam cedile sline ob lepi zbirki rib, ki so še pred 24 urami veselo plavale po sinjem Jadranu. Kavalirji so poskrbeli, da so naše dame dobile sveže šopke lepih goriških vijolic, nato smo si pa šli ogledovat še mesto. Nenadoma nam zadoni na uho melodija, tako znana, da je ni mogoče zgrešiti. Tudi že razločimo besede: "Pa le naj ga ima, saj ga mu je dala ljubica." Pa jo nam primaha nasproti 20 fantov s pušeljci. Bili so naborniki iz goriške okolice, ki so prav tako veseli in razpoloženi šli proti vojašnici kakor naši fantje. Eno samo razliko smo opazili: bili so samo veseli, niso pa preveč globoko pogledali v kozarec, kar se pri nas včasih tudi zgodi. Naše dame so jim hitro pripele šopke in korajžno so jo spet mahnili naprej po cesti s krepko pesmijo: "Oj ta soldaški boben . . ." Nad Gorico kraljuje starodavni grad, ki je bil tudi deležen našega obiska. Spremenjen je v lep muzej in je kar lep vzorec za to, kar si predstavljamo pod bodočim ljubljanskim gradom.

Po kosilu smo se okrepčali z dobrim vipavcem in napotili na Oslavje, ki je v svetovni vojni mesece in mesece bilo v najhujšem ognju. Skrb za žrtve svetovne vojne je postavila na Oslavju že pred leti mogočno pokopališče. V zadnjih letih pa je italijanska vlada začela graditi na Oslavju vprav monumentalno kostnico, ki naj bo skozi stoletja spomin na velikanske žrtve, ki so padle na goriški fronti. Izdatki za tako veliko stavbo, zgrajeno vso iz kamna, niso majhni in dokazujejo globoko pieteto do žrtev svetovne vojne. Ljubeznivi capitano, ki nadzoruje graditev, je sam povedel izletnike po ogromnih hodnikih in podzemeljskih rovih. Iz vse bližnje in daljne okolice bodo pobrali kosti iz grobov in jih bodo zložili v tej kostnici. Kosti nad 50,000 padlih vojakov bodo našle v tem dokazu ljubezni svoj končni počitek. Vsakdo izmed njih bo imel na veliki marmornati plošči vklesano svoje ime. S temi ploščami so obložene stene vseh treh zunanjih manjših stolpov, kakor tudi hodniki in stene srednjega velikanskega stolpa. Kar hudo nam je bilo, ko smo se ob tem mogočnem spomeniku spomnili naših vojaških grobov v Ljubljani. V tolažbo nam je bilo le to, da je bil letos s finančnim zakonom sprejet predlog, da se bo tudi na ljubljanskem pokopališču končno uredilo vprašanje vojaških grobov in vojaške grobnice.

Iz Gorice nas je potegnil avtobus do Tržiča in Redipulja, kjer je na gričku zopet razsežno vojaško grobišče. Tudi to grobišče bo opuščeno in pripravljajo na nasprotnem bregu v polagoma se dvigajočih terasah novo pokopališče, na katerem bodo združeni grobovi z vseh številnih pokopališč v bližini. Ob vznožju novega pokopališča smo še razločno videli stare priče iz svetovne vojne. Črno so zijale luknje betoniranih strelskih jarkov, ki so se tod vili v gosti mreži po kraškem svetu. Po prekrasni cesti ob morskem obrežju smo na večer že pozdravili Trst. — Živahni in veliki promet na cestah je potekal brez hrupa. Hitro so brzeli avtomobili, zavijali v stranske ulice, ne da bi dajali znake s hupo. Za promet pešcev je lepo poskrbljeno in z zanimanjem smo opazovali svetlobne signale, s katerimi je prometni stražnik vodil promet na križišču. Drugi dan smo si ogledali tržnico, kjer so Kraševke prodajale zelenjavo. Velikanska palača stoji ob eni najbolj živahnih ulic; zgrajena je bila šele pred kratkim. Še bolj kot palača so nam pa imponirale banane, ki smo jih kupovali kar na "kilo." Izleta v Koper nam tudi ni bilo žal. Smo vsaj videli nekakšne istrske Benetke.

Tretji dan pa nas je naš "kolovodja" popeljal čez Čičarijo v Opatijo in Reko. Na Reki smo si od blizu ogledali hidroavion potniške letalske proge, ki nam je bil dokaj všeč. Nekaj izmed nas se je že odločilo, da bomo pri prihodnjem obisku poleteli za 75 lir iz Trsta v Benetke. Preden smo se odpeljali nazaj, smo se založili še z pomarančami, previdni moj prijatelj pa si je nabavil še tri karfijole. Upam, da so mu v Ljubljani dobro teknile.

—o—

IZ PRIMORJA

—Po vsej Julijski Krajini vlada suša, kakršne že ne pomnijo in sicer ob tem času. Ves marec je bil izredno mil in vladalo je večji del krasno vreme. Padavin je bilo to zimo sploh zelo malo. Včasih pa je pritisnila burja, ki izredno izsuši zemljo. Z njo v zvezi je nastopil sem pa tja občuten mraz, kakršnega tod še pozimi nismo vajeni. Često so bili celo nižji hribi po Goriškem in v okolici Trsta pokriti s snegom, kar je tod često celo pozimi izredno čudno. Vendar pa padavin ni bilo toliko, da bi dovolj namočile žejno zemljo. Težko je bilo zato že oranje, a ko lo noče biti dežja, se čuti že na vrtovih in sadovnjakih. Ponekod je pričelo že primanjkovati vode za ljudi in jo morajo dovažati često iz najoddaljenejših krajev, kakor včasih avgusta ob največji suši. Sicer pa sadje zelo lepo kaže, kolikor mu ne bo škodoval mraz, ki je parkrat zaporedoma nastopil ta mesec. Poznalo se bo to zlasti po krajih, kjer je razsajala burja. V zvezi s sušo so številni gozdni požari.

—Goriški prefekt na nekdanji avstrijsko-italijanski meji. Koncem aprila je obiskal goriški prefekt eksc. Orazi občino Dolenje, ki leži v podznožju Brd ob stari avstrijsko-italijanski meji. Pregledal je občinski urad in poslovanje drugih ustanov, ter izrazil svojo zadovoljnost. Občinarji, v pretežni večini Furlani, so ga spoštljivo pozdravljali.

Če verjamete al' pa ne

V občinskem domu v Kozjem repu so na steno pritrdili sliko bivšega zaslužnega župana. Ob tej priliki so priredili malo slovesnost. Slavnostni govor je imel sedanji župan, ki je povzdigoval zasluge svojega prednika v nebesa in hvalil vrline tega nekdanjega župana, ki je toliko storil za občino.

Župan je zaključil svoj slavnostni govor s temile besedami:

"Da, ta mož je zaslužil, da bi ga bili še za časa življenja tu obesili, pa je to vedno odklanjal."

△

Policaj lovi tatu in vpije za njim: "Stojte!"

Tat se pa v naglici obrne nazaj in zakliče: "Stojte vi, ki vas nihče ne preganja!"

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV

Po nemškem izvirniku K. Maya

Murad Habulam ni odvrnil očesa od njega. Ustnice so mu drhtele, včasi je zinil, da bi ugovarjal, pa premagal se je.

Humun je zamahnil. Habulam je kriknil.

"Stoj! Zapovem ti!"

Ni mogel več krotiti svoje razburjenosti. Ves je trepetal.

"Nobene besede več!" sem mu zapretil. "Milostno mislimo opraviti z vami, vse drugače, nego ste vi nameravali z nami. Toda če zineš le še besedo brez mojega dovoljenja, te dam zvezati in odpeljati v Skoplje. Dokazali bomo, da si nas mislil ubiti. In če misliš, da te bo kadi izpustil, ko bomo odpotovali, pa te opozarjam, da je v Skoplju dovolj frankovskih konzulov, ti bodo že poskrbeli, da ne boš odšel brez kazni!

Taka usoda te čaka, če ne ubogaš! Bodi pameten pa molči!"

Sesedel se je. Poznal je moč evropskih konzulov, bal se jih je. Odslej ni zinil besede več.

Suef je dobil svojih trideset na podplate. Stisnil je ustnice in ni dal besede od sebe, le z zobmi je škripal.

Koža na podplatih mu je počila, krvavel je. Ko je zagledal Humun prve krvave proge, ni niti mislil več na prizanašanje. Tako krepko je udarjal, da bi mu bil najrajši odvzel palico. Nekaterim ljudem šele pogled na kri vzbudi krvoločnost. Divjake tak pogled kar upijani, pravijo.

Že pri prvem udarcu sem obrnil oči v stran. Ni zabava, gledati take prizore, tudi ni prijetno, če je treba koga obsoditi na bastonado. Pa topot sem moral ugoditi čutu pravičnosti, skrb za lastno varnost in za varnost drugih me je silila, da sem moral seči po takem hudem, pa učinkovitem sredstvu.

In pokazalo se je, da si je Suef palico zaslužil, več ko dovolj zaslužil.

Ni kričal, niti enkrat ni zastokal. Šele ko je padel zadnji udorec, je kriknil:

"Rakije na rane, rakije rakije —! Brž brž!"

Tedaj je tudi Habulam izpregovoril. Poslal je Anko po rakijo.

Prinesla je je polno steklenico. Brž jo je Habulam vtaknil Suefu v usta, v dolgih požirkih je pil, da bi se omamil. In nato mu je nalil rakije na rane.

Da žganje strano peče, če pride na rane, to ve vsakdo. Suef pa ni črhnil, le zasikal je od bolečin.

Živce je imel ta lopov, ki so bili menda iz železa —. Ali pa je morebiti bastonado že večkrat okusil in njegova narava je bila na tak užitek že navajena —.

Odvezali so ga, zlezel je k Habulamu. Tam je počenil, prezirljivo nam je kazal hrbet, vtaknil glavo med kolena in molčal.

"Gospod, opravili smo z njim!" je poročal Halef. "Kdo pride za njim na vrsto?"

"Humun."

"Koliko?"

"Dvajset."

"Kdo mu jih bo?"

"Sam določi!"

"Murad Habulam!"

Halef je prav uvidevno izbiral. Lopov je moral pretepati lopova, svojega zaveznika! Sejal je med nje sovraštvo in maščevanje —.

Habulam se je seveda branil.

"Ne bom ga! Moj najzvestejši služabnik je!"

Halef se je režal.

"Izvrstno! Prav zato, ker je tvoj najzvestejši s l u ž a b n i k, mu boš s palico naobčutneje in najizdatneje dal okusiti svoje zadovoljstvo!"

"Ne bom!"

"Te bomo že prisilili!"

"Ne dam se siliti!"

"Če jih nočeš dati Humunu dvajset," sem odločil, "jih sam dobiš štirideset!"

Zaleglo je.

Humun se je branil, pa nič ni pomagalo, privezali so ga. Obotavljaje se je segel njegov gospodar po palici, pa Halef in Očka sta stala z bičem poleg njega in mu krepila voljo s podjetnimi zamahljaji. Učinkovito so padali udarci po Humunovih podplatih.

Ni moško prenašal kazni. Pri vsakem udarcu je zatulil. Pa videl sem, da so si hlapci zadovoljno pokimavali in mene skoraj hvaležno gledali. Bil je ljubljenec svojega gospodarja in je najbrž tovariše mučil, osovražil se je pri njih.

Tudi njemu so dali žganja, Zlezel je v kot in molče počenil.

"Kdo pa sedaj?" je vprašal Halef.

"Murad Habulam."

Stari je še stal pri klopi s palico v roki. Tako se je prestrašil, da je za nekaj korakov odskočil.

"Kaj —? Kako —? Bastonada —? Meni —?!"

"Seveda!" sem pokimal.

Pa le strašil sem ga. Drugo sem nameraval z njim.

"Živ človek me nima pravice udariti!"

"Pač! Jaz na primer imam tudi tako pravico."

"Kdo ti jo daje?"

"Sam. Zaslužil si si bastonado!"

"Ničesar nisem storil!"

"Vse vemo! Dal si nas zvabiti v svojo hišo, da bi nas umoril s svojimi zavezniki."

"Laž! Sama velika laž!"

"Ali ni bil sinoči pri tebi Manah el-Barša, ki je bil svojčas davkar v Skoplju, pa je moral zbežati, ker je poneverjal denar?"

"Ne poznam ga!"

"Tako? Ali ni tvoj brat?"

"Nimam brata! Sanja se ti!"

"Se mi je pač tudi sanjalo, kaj, da sta se domenila, kako bo tale Humun prevzel vlogo stare matere in nas prišel strašit? In podavil bi nas naj —."

Zavzet me je gledal. Ni razumel, odkod vem za njegove nakane.

"Effendi, pripoveduješ mi reči, ki jih ne razumem!"

"Pa Humun jih razume! Glej, kako začudeno gleda! čudi se, odkod vem za vaše skrivnosti.

Pa še več vem. Humun ni hotel iti za straha, bal se je mojega uročnega očesa. In ker tudi nobeden drug tistih vaših junakov ni hotel prevzeti vloge strašila, ste skovali nov načrt. Zlezli bi na stolp, prišli ponoči po stopnicah in nas po vrsti vse pobili, ko bi brezbrižno spali."

Prestrašen je dvignil roke.

"Allah wallah —! Si ob pamet —?"

"Prav nič! Celo vloge ste si že razdelili. Aladžija bi naj prevzela mene, Barud el-Amazat pa Očkota. Očko ga išče, maščevati se hoče, ker mu je odpeljal Zenico, njegovo hčerko. Ali vam ni pripovedoval tiste zgodbe —? In tvoj brat Manah el-Barša bi se lotil Halefa, majhen da je sicer, je pravil, pa vkljub temu gibčen in nagel in močen tudi. Zato ga naj ne smatrajo za strahopetneža, da si je njega izbral. Miridit pa ni hotel sodelovati. Sklenil da je premirje z menoj, je pravil, svoj čakan mi je dal, ki ga vidiš tule za mojim pasom."

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

1938 MAY 1938

Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

MAJ

21.—Društvo Marije Magdalene št. 162 KSKJ priredi plesno veselico v Knausovi dvorani.

21.—White Motor Union Local 32, ples v avditoriju S. N. Doma.

22.—Pevsko društvo Lira priredi spevoigro v šolski dvorani sv. Vida.

22.—Pevski zbor d r u š t v a Zvon priredi pomladanski koncert v S. N. Domu na 80. cesti.

22.—Klub "Prijatelji narave," piknik na Stuškovi farmi.

28. — Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ obhaja 25-letnico obstanka v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

28., 29., 30.—Prireditev novega Slovenskega doma v Euclidu v domovih prostorih.

28., 29., 30. — Praznovanje 11-letnice obstanka skupnih društev fare sv. Vida, na prostorih stare cerkve na Norwood Rd. in Glass Ave.

29.—Slovesno praznovanje desetletnice Slovenske delavske dvorane na Prince Ave.

29.—Mladinski zbor "Kraljički," koncert ob 3. uri popoldne, zvečer ples, v S. N. Domu v Maple Heights.

29.—Društvo sv. Ane št. 150 KSKJ praznuje 25-letnico društva v S. N. Domu na 80. cesti.

JUNIJ

5.—Desetletnica podružnice št. 21 SŽZ v Jugoslovanskem narodnem domu v West Parku.

5.—Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ, piknik na Pintarjevi farmi.

5.—Bliss Coal Co. ima piknik na Stuškovih prostorih v Wickliffe, O.

12.—Piknik Slovenske mladinske šole SND na Močilnikarjevi farmi.

12.—Društvo sv. Križa št. 214 KSKJ priredi piknik pri Zornu na Bradley Rd.

12.—Slovenska godba Bled priredi izlet na Stuškovo farmo v Wickliffe, O.

19.—Vežbalni krožek št. 47 SŽZ blagoslovi zastavo popoldne v cerkvi sv. Lovrenca, zvečer ples v S. N. Domu na 80. cesti.

19.—Društvo Združeni bratje št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuškovi farmi v Wickliffu.

19.—Društvo Na Jutrovem št. 477 SNPJ, piknik pri Joseph Zornu na Bradley Rd.

19.—Veik piknik Združenih mladinskih pevskih zborov na prostorih Društvenega doma v Euclidu.

26.—Farni piknik fare sv. Kristine na Špelkotovih farmah.

26.—Podružnica št. 49 SŽZ ima piknik na Stuškovi farmi v Wickliffu.

26.—Slovenski dom, Holmes Ave., priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

JULIJ

3.—Društvo Danica št. 34 SDZ ima piknik na Joe Zorn prostorih na Bradley Rd.

3.—Piknik Mladinskega pevskega zbora Slavčki na Stuškovi farmi v Wickliffe, O.

10.—Zadružni piknik na Močilnikarjevi farmi, ali piknik Slovenske zadružne zveze.

10. — P i k n i k mladinskega pevskega zbora Kanarčki na Zornovi farmi.

10.—Pevski zbor Sloga priredi izlet na Stuškove farme v Wickliffu.

17.—Zbor Slovan ima piknik na Močilnikarjevi farmi.

17.—Društvo Vrtec št. 11 SSPZ ima piknik na Stuškovi farmi v Wickliffu.

24.—Klub slovenskih groceristov in mesarjev ima piknik na Pintarjevi farmi.

24. — Društvo Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ priredi piknik na Zornovih prostorih na Bradley Rd.

24.—Društvo Washington št. 32 ZSZ ima piknik na Stuškovi farmi v Wickliffe, O.

31.—Piknik skupnik društev fare sv. Vida na Pintarjevi farmi.

31.—Piknik skupnih društev fare sv. Lovrenca na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

31.—Društvo Slovenski dom št. 6 SDZ, piknik na Stuškovi farmi.

AVGUST

7.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ, piknik na Stuškovi farmi.

7.—Piknik župnije Marije Vnebovzete na Močilnikarjevi farmi.

14.—Društvo Valentin Vodnik št. 35 SDZ priredi piknik na Joe Zornovi farmi na Bradley Rd. v Brooklynu.

14.—Društvo Napredek št. 132 JSKJ ima piknik na Stuškovi farmi.

SEPTEMBER

10.—Društvo Clairwoods št. 40 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

11.—Samostojna Zarja, 10-letnica, opera v avditoriju S. N. Doma.

12.—Pričetek konvencije S. D. Zveze v avditoriju S. N. Doma.

18.—Veliki koncert Združenih mladinskih pevskih zborov v S. N. Domu na St. Clair Ave.

21.—Društvo Martha Washington št. 38 SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

25.—Podružnica št. 32 SŽZ ima veliko plesno veselico v šolski dvorani sv. Kristine na Bliss Rd., Euclid.

—o—

Narodna proslava

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sinoči je bil pa gala večer, večer slovenske pesmi na ameriških tleh. Nastopilo je osem zborov, sedem slovenskih in en srbski. O vseh moramo reči, da so peli izborno in naši gostje iz domovine so gotovo za hip pozabili, da se nahajajo na tujih tleh, kakor smo za par ur pozabili i mi, ko nas je ponesla naša prelestna pesem tje čez široko morje, pod Triglav, ob zeleno Savo in Sočo. Z ginjenjem in srčno bolestjo smo poslušali pesem o Soči, ki jo je pel Baragov zbor s spreminjajočimi, živimi, medlimi, rdečimi in mladega jutra žarka žarnic.

Da, prelep večer je bil in toplo so bili nagrajeni pevci in pevke za doprinos k temu večeru. Srčna jim zahvala od strani naroda in gotovo tudi od naših odličnih gostov, katerim je veljal ta neizbrisni spomin.

Nastopili so sledeči zbori: Zvon in Slovenija, pevovodja g. Ivan Zorman; dekliški zbor Baraga, pevovodja Rev. M. Jager; Slovan, pevovodja g. J. Nagel; Planina, pevovodja g. Ivan Zupanc; Njegoš, pevovodja Rev. Boro Petrovič; Lira, pevovodja g. Peter Srnovršnik; Ilirija, pevovodja g. Martin Rakar.

V duetu sta zapeli Josephine Hrastar in Mary Potočnik, ki sta prelestno lepo zapeli Milado. V trospevu so pa zapeli Anica Švigelj, Frances Grom in Mary Močnik "O mraku."... Da, da, le doni zvon iz temnih lin, le vzbujaj mi na dom spomin . . .

Pevski program in razlago pesmi je vodil g. Ivan Zorman. Koncert se je zaključil ob enajstih in g. Anton Grdina se je ob zaključku zahvalil zborom in občinstvu za ta prelep večer.

Dvorana narodnega doma je bila zopet nabito polna in ljudje so morali stati ob strani prav do odra. Računa se, da je bilo pri koncertu najmanj 1,500 ljudi brez pevcev, kar je gotovo v čast našemu narodu, ki se je odzval v tako sijajnem številu.

Narod slovenski, zapomni si te zbore, ki se žrtvujejo za našo pesem in ki so pripravljeni tudi za narod kaj storiti, kadar se jih pozove.

Sinoči je bil zopet en večer, ki bo za večno zapisan v naših srcih in ki ga ne bosta tudi gotovo pozabila naša mila gosta iz domovine, dr. in gospa Adlešič. Kar srce se nam je topilo, ko smo zrli na odru zbore naših čvrstih pevcev in brhkih pevk, dosti med temi rojenih tukaj, ki so vzljubili našo pesem, ki bo prehajala od roda do roda tudi na tujih tleh. Ko človek doživi en tak večer, pa mu postane lahko pri duši in je srečen, tako daleč od rodne matere domovine.

—o—

DNEVNE VESTI

Lewis grmi proti znižanju delavskih plač

Atlantic City, N. J., 14. maja. John Lewis, ki je navzoč na konvenciji unije A m a l g a m a t e d Clothing Workers, je včeraj ostro protestiral proti vsakemu zniževanju delavskih plač ob tem času. Lewis je pozval ameriške industrialce v imenu 13,000,000 brezposelnih, da začnejo praktičirati "s pravico do dela." Rekel je, da brezposelni ne bodo dolgo več gledali, kako njih otroci umirajo. "Namesto, da bi plače znižali," je dejal Lewis, "moramo skrbeti, da se plače zvišujejo, dokler ne bodo delavci toliko zaslužili, da v obilici kupujejo vse življenske potrebščine in udobščine, tako da bodo tovarne zaposlene radi nakupovanja milijonov delavcev, ki danes brez vladne pomoči ne morejo dobiti niti najbolj nujnih potrebščin za življenje." Nadalje je Lewis izjavil, da masna organizacija delavcev v unijah je bilo edino sredstvo, ki je preprečilo, da ni iz sedanje depresije nastala divja panika, ki bi ogrožala obstoj Zedinjenim državam.

—o—

Anglija prekinila prijateljske odnošaje z Mehiko

Mexico City, 15. maja. Diplomatske zveze in odnošaji med Mehiko in med Anglijo so bile včeraj prekinjene. Mehikanska vlada je izjavila, da se angleška vlada nikakor prijateljsko ne počuti napram Mehiki in je zahtevala, da se odpokliče mehikanski poslanik iz Londona. Mehika se je odločila k temu koraku, ker je angleška vlada poslala Mehiki skrajno ostro noto glede zaplembe petrolejnih virov v Mehiki, kateri so bili angleška lastnina. Pričakuje se, da bo angleška vlada vsak čas odpoklicala svojega poslanika v Mexico City. Iz Washingtona se poroča, da je bila vlada Zedinjenih držav začudena glede nastopa mehikanske vlade. Poroča se tudi, da vlada Zedinjenih držav nikakor ne bo nastopila kot posredovalka v sporu med Mehiko in med Anglijo. Kaj bo angleška vlada naredila glede Mehike sedaj, ko so prekinjene diplomatske zveze, se ne ve. Na vsak način pa je postal položaj precej nevaren in brez dvoma je, da bodo tudi Zedinjene države prizadete.

Urednikova žena

Mrs. Don Peden, s o p r o g a urednika časopisa "Mason Outlook," je bila včeraj na cesti oropana po dveh moških za $39.00. Kar se nam čudno zdi je, da ima žena urednika sploh toliko denarja.

MESTNE VESTI

Pokojni John Bajt

Kot smo poročali je pretekli petek večer ob 9:30 po dolgi in mučni bolezni preminul dobro poznani John Bajt, star 63 let in stanujoč na 1048 Addison Rd. Tu zapušča rajnki žalujočo soprogo Mary, rojeno Šume, in več sorodnikov. Mrs. Bajt je doma iz Javorja pri Litiji. Ranjki je bil rojen v stari Vrhniki, po domače Peteršek. V domovini zapušča več sorodnikov. Tu je živel 35 let in je bil jako aktiven na društvenem polju. Bil je član društva sv. Vida št. 25 KSKJ, društva Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ in društva Cleveland št. 126 SNPJ. Bil je tudi podporni član katoliškega pevskega društva Lira. Pogreb ranjkega se vrši v torek zjutraj iz Joseph Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališče. Preostali družini in sorodnikom naše iskreno sožalje. Naj bo ranjkemu vzor-možu ohranjen časten spomin pri nas!

—o—

Poulson gre v pokoj

Francis Poulson, načelnik demokratske stranke v državi Ohio, gre avgusta meseca v političen pokoj. Governer Davey smatra, da je Poulson njemu v veliko breme. Poulson je Clevelandčan in je bil svoječasno tu policijski prosekutor.

—o—

Nesrečna 13 številka

Iz Atlante, Ga., se poroča, da je kontraktor John Wanamaker na petek 13. maja podal ponudbo mestu za zgraditev mostu preko 13. ceste. Njegova ponudba se je glasila za $113,-113.13. Toda ponudba je bila včeraj odklonjena, ker je bila za $13,000 višja kot neka druga ponudba.

—o—

Zaostali davki

Okrajne oblasti v Warren, Ohio, so zagrozile lastnikom hiš, da bodo prodale njih hiše na javni dražbi, ako ne plačajo zaostalih davkov. Zaostali davki znašajo svoto $3,500,000. Takoj prvi dan, ko so oblasti razglasile svojo grožnjo, so davkoplačevalci plačali $297,000 v zaostalih davkih in še vedno prihajajo nadaljni davki v okrajno blagajno.

—o—

Tožena kompanija

V soboto je bila vložena na clevelandski Common Pleas sodniji tožba proti Republic Steel Co. od strani delavcev, ki so bili ranjeni tekom štrajka lansko leto v Chicagu. Pet delavcev zahteva od kompanije $260,000 odškodnine. Med temi je tudi Emil Sertič, ki zahteva $55,000, rekoč, da je bil napaden s plinsko bombo in da so mu plini od bombe za vselej pokvarili pljuča.

—o—

Proč z županom?

Danes se bo začela pred probatnim sodnikom Brewerjem v Clevelandu tožba, katere namen je, da se odstrani župan Don Cameron, ki načeljuje predmestju Garfield Heights. Župana toži pet državljanov v Garfield Heights, ki trdijo, da je v predmestju 11 gostilen in drugih javnih prostorov, kjer se nahajajo igralni stroji, da šolski otroci igrajo s temi stroji, da je vse to županu znano, toda ni hotel dosedaj posredovati. Župan Cameron je izjavil, da mu o vsem tem ničesar znanega ni.

Councilmanov brat

Clifford Bundy, ki je brat zamorskega councilmana L e r o y Bundya, toži nekega zamorskega formana v mestnem oddelku za čiščenje, češ, da ga je forman prisilil, da mu je izročil od svoje plače, katero je dobival od mesta kot pometač po cestah, $400, ker mu je preskrbel službo. Councilman Bundy je znan kot eden izmed klike pri mestni vladi, ki kontrolira mestno upravo.

Plače železničarjev

Vodstva ameriških ž e l e z n i c naznanjajo, da bodo s 1. julijem znižala plače vsem uslužbencem železnic za 15 odstotkov. Najmanj en milijon železniških delavcev je pri tem prizadetih. Delavske unije so izjavile, da se bodo do skrajnosti borile proti znižanju plač. Železnice bodo z znižanjem prihranile na leto $250,000,000 in navajajo kot vzrok znižanja obupni ekonomski položaj, s katerim se morajo boriti železnice.

Mladinski zbor

V pondeljek 16. maja ob 7:30 zvečer se vrši seja staršev Mladinskega pevskega zbora S. D. Doma na Waterloo Rd. Pozivlje se starše, da se polnoštevilno udeležijo. Seja članov omenjenega zbora se pa prične ob 5. uri popoldne isti dan. — Tajnica.

V bolnišnico

S Svetkovo ambulanco je bila odpeljana v St. Alexis bolnišnico Mrs. Mary Habjan iz St. Louisa. Mrs. Habjan je mati Mrs. Cecilije Brečič, 20750 Newman Ave. Bolnica se nahaja v sobi št. 303.

90,000 čekov

Pretekli petek je Union Trust banka razposlala po pošti 90,-000 čekov svojim bivšim vlagateljem. Najmanj $38,000,000 v gotovini bo izplačanega te dni vložnikom v Clevelandu in po ostalih mestih države Ohio. Denarja ne dobijo oni vlagatelji, ki niso vposlali svojih certifikatov banki. In teh vložnikov je 28,000. Ti se sploh niso zmenili za noben poziv banke in seveda tudi denarja ne bodo dobili.

—o—

Novi premier v Ogrski nasprotnik nacijev

Budapest, 15. maja. Novi ministerski predsednik Ogrske je Bela Imredi, o katerem se govori, da je nasprotnik nemških nacijev. Sestavil je novo vlado in dal v javnost program, katerega se bo držal, dokler bo na vladi. Imredi je poznan kot "železni mož" Ogrske in ima v političnih kot v finančnih krogih velik vpliv. Izjavil je, da bo omejil svobodo ljudskega zborovanja in svobodo časopisja, da bo preganjal enako komuniste kot fašiste, katere smatra nevarnost za deželo.

MALI OGLASI

Delo dobi

starejša ženska za hišna opravila in da bi skrbela za bolno osebo. Stanuje v hiši. Oglasite se med 7. in 8. uro zvečer na 19012 Arrowhead Ave. (115)

Stanovanje se odda

jako čedno, štiri sobe, kopališče, zgorej, vse udobnosti. Tudi garaža na razpolago. Vprašajte na 663 E. 160th St. (115)

Hiše naprodaj

Dve hiši na E. 34th St. Cena samo $2,300. Hiša 11 sob na E. 47th St. Samo $3,500. Dve hiši na E. 60th St. Takoj plačate samo $1,000.

Izredno lepa hiša za 6 družin, zidana, na Ansel Rd., cena samo $7,200. Hiša 6 sob na Columbia Ave., zraven kulturnega vrta. Hiša na E. 140th St. za dve družini, cena samo $4,200. Hiša blizu Grovewood Ave., za eno družino, samo $2,300. Na. E. 170th St. hiša za dve družini, dve garaži, takoj samo $700. Vprašajte pri M. Tisovec, 1366 Marquette Ave. (114)

Dobro delo dobi

pridno dekle ali žena za hišna dela. Prednost imajo one, ki želijo dober dom in plačo. Ni potrebno z n a n j e angleščine. Oglasite se na 17202 Grovewood Ave. (114)

Soba se odda

ženski, tudi kuhinja na razpolago. V bližini cerkve sv. Vida. Vprašajte na 1167 Norwood Rd. (114)

Murnov Martin

(Za "A. D." prestavil M. U.)

Martin je pobledel. "In dekle?" Naslonjalo stola, na katerega se je oslonil, je zaškrtnilo. "In dekle si je pustilo to dopasti?"

"Dolgo ni spraševal Žef. Dekle je postalo rdeče v obraz, si z obema rokama zakrilo oči in kakor podlasica zbežalo."

Martin je stal nepremično, kakor človek, ki bi hotel še nekaj slišati. Potem je dvignil glavo, prekrižal roke na hrbtu in parkrat pokimal. "Tako, tako?? Da, je že dobro. Hvala ti za sporočilo. Lahko noč!"

Okrenil se je k mizi in segel po kozarcu. Njegova roka je bila trudna in se je tresla, ko je nesla kozarec k ustnam.

Na stran povešene glave je hlapec osupel gledal svojega gospodarja. "Nu, tedaj, lahko noč!" Šel je iz izbe ter škilil preko ramena. Komaj je izginil, ko so se vrata zopet odprla in na vratih se je prikazala majhna, debelušasta ženska. Bila je to stara Urša, ki je izza materine smrti oskrbovalo Martinu gospodinjstvo. Starkin obraz je bil prijazen, čeravno očividno ni bila dobre volje. Nje oči so bile rdečkaste, kakor bi bila jokala. Na pragu je postala, vlekla modri predpasnik skozi prste ter vprašala: "Ali imate še kaj ukazati, gospodar?"

Martin je zmajal glavo. "Že lahko greš spat."

"Tedaj želim: lahko noč!"

Tedaj se je Martin okrenil. "Urša! Ti! Kaj sem hotel reči—" Starka je izpustila predpasnik ter stopila bliže.

"Kakor sem opazil, ti ni bilo prav danes opoldne, da sem ti za Vse svete napovedal?" je dejal mladi gruntar, pri čemer je očividno le težko našel primerne besede.

"Ni bilo prav?" je jecala Urša. Dve veliki solzi ste ji zdrknili preko razoranih lic, "V dušo me je zadelo. Ker že vprašujete, moram priznati. Ves večer sem premišljala in ničesar nisem mogla najti, kar bi mi dalo sklepati, da sem kak povod za nezadovoljstvo."

"Nak, nak, resnično ne!"

"Nu, tedaj! In da človek gre od Murnovih, to človek kar tako meni nič tebi nič ne lahko na prste pregrunta."

"Ako ti je ravno tako hudo — zaradi mene — naj bo po starem. Ostaneš tedaj!"

Prvi trenutek sta presenečenje in veselje starki vzela besedo. Potem je sklenila roke in jecala: "Ježeš, Marija! Gospodar? Ali je to res?"

"Sedaj mi daj mir! Le pojdi, Urša, pojdi počivat, saj je že kasno! Lahko noč! Lahko noč!"

Urša ni imela srčnosti, da bi bila le kak zlog odvrnila. Nemo je gibala ustne kakor v srečo voščeč blagoslov, si šla s predpasnikom preko oči in odšvedrala iz izbe.

S trudnim vzdihom se je zrinil Martin za mizo ter segel po svoji pipi. Ta je bila ugasnila. S prstom je popeštal pepel ter pipo zopet odložil. In potem je sedel, s hrbtom oslonjen ob belo steno, pesti uprte v mizo in strmel v mal plamen svetilke. Potem je nenadoma poskočil, si šel z roko preko oči in zamrmral: "Martin, Martin, bodi pameten! Kar ne more biti, pač ne more biti!"

Odnesel je izpraznjeno čašo k omari, ki je stala poleg vrat, spravil pisalno pripravo in knjigo v malo stensko omarico, obesil pipo na žebelj ter upihnil svetilko. V temi, ki ga je obdajala, je šel v sosednjo kamro ter sedel na posteljo, da si odveže čevlje. Trudno se je dvignil ter stopil k malemu oknu, skozi katerega je prihajala medla svetloba zvezdnate noči. Oslonil se je ob podboj ter gledal skozi šipe. Vihar je vršal okolo sten, a niti enega oblaka ni bilo na nebu, ki se je bleščalo tisočerih lučic. Pred oknom se je razprostiral s sadnim drevjem posajeni travnik. Zaključeval ga je plot od desak, a tam zadaj se je dvigala temna mogočna Gorenjčeva hiša.

Tja, le venomer tjakaj je Martin gledal. Pritiskajoč pesti ob čelo, je izbruhnilo konečno iz njega: "Mene ne bo odgnala v zasmehu in nevoli! A od takega se da poljubiti pri belem dnevu!"

Ko bi bila Cecilija lahko čula te besede! A med malim okencem tu in med mogočno Gorenjčevo hišo je divjal vihar in se je temnila noč. In Cecilija je spala — in je sanala o nekom, ki se je bil izkazal kot posebnež.

4

Zarana drugega dne se je Martin zbudil iz nemirnega spanja in začuden prisluhnil. Vse tiho. Pravi nedeljski mir je vladal okolo hiše in na dvorišču. Na tanki, modrikasti megli, ki se je predla okolo oken, je Martin videl takoj, da bo krasen dan. Razgrajajoči južni veter si je bil od polnoči sem premislil in uvidel, da bo pač moral še kakega pol leta počakati, da prične s svojim pomlad ustvarjajočim delom.

Napol oblečen, golorok in v copatah je Martin stopil pred hišna vrata ter globoko dihal sveži jutranji zrak. Tanka megla se je pričela razvlačevati. Skozi sivkasti pajčolan se je že svetilo modro nebo. Še trenutek in vse naokolo so bili gorski vrhovi prosti, a njih s snegom pokriti obronki so izgledali v vshajajočem soncu kakor svetle, od srebra kovane poljane. Nad njimi modro ozračje, pod njimi rujavkaste planine in temno zeleni jelkov gozd.

Martin je občutil očarljivost jutranje-krasne slike, a medtem ko je gledal gori proti zgodnjim snežnim poljanam, se je že porodila v njem tudi kmetiška skrb. Par gorkih dni in tamkaj gori bi utegnilo biti kaj hudo. Sneg ni bil še trden in je ležal na nezmrznjenih tleh in ako prične sonce svoje talenje, ko bi snežnica med snegom in zemljo bregla svoje neštete jarke ter napravila pod snežno odejo skale opolzke, tedaj so plazovi neizogibni. Potem je bil marsikak del gozda in marsikatera planšarska koča ogrožena.

Medtem ko je Martin gledal proti gorskim vrhovom, se mu je približal hlapec, ki je hotel Žefu zabraniti minole noči dohod v izbo. "Dobro jutro, gospodar! Zdi se mi, da ti tisti sneg tam gori nič kaj ne ugaja?"

Potem sta govorila nekoliko o tem "špasnem" vremenu in Martin je dejal, da bo kar drugi dan šel v gore in poskrbel v svojem gozdu in na svoji planini, kar je potreba. Potem je nenadoma vprašal: "Ali je Žef že odšel?"

"Bogvari! A opravlja se že k maši."

"Potem mu povej, naj pride k meni v izbo, predno odide."

Hlapec se je smejal. "To mu bom že povedal. Mislim, da si sam ne bi upal priti notri. Zjutraj, ko se je trezen prebudil, je imel kaj povrižjo glavo. In mene je vprašal, dali je bil resnično s teboj tako grob, kakor se je mogel tako napol še spomniti. Je že kar pripravljen, da mu odpoveš službo."

Martin se je molče okrenil ter izginil v hišo.

"Na, Žef, le veseli se!" se je smejal hlapec, medtem ko je zarinil pesti v žepe ter stisnil glavo med pleča. Klopotajočih cokel je odšel po tlakovanem prehodu proti hiši, kjer je spala služinčad. Tu, med vratmi se je srečal z Žefom. Fant se je bil kaj gizdavo opravil za cerkev. Na glavi je imel okrogel, zelen klobuček, po lovskem običaju okrašen z orlovim peresom, nov suknjič z zelenim obšitki in velikimi gumbi od jelenjega rogu, sivkasto bele nogavice in kratke, črne in brezhibne jerhavke, na katerih so bili s svilo naštikani zeleni okraski. V svojem napol nemarnem, napol trmastem zadržanju, kazoč med napol odprtimi ustnami bele zobe, od sonca ožgane roke zarinjene ob beli srajci za pas, je bil podoba, ki je dekliškemu očesu morala ugajati.

"Na, ti," je hihital hlapec, mežikaje z levim očesom, "gospodar je že vprašal po tebi. K njemu moraš v izbo!"

Žef je skomignil z rameni. "Ali se mu mar tako mudi, da se izkaže gospodarja nad menoj? Zaradi mene! Več ko napovedati mi itak ne more! Gorkih kotičkov je na ostajanje."

"Kdo ve, ako boš tako kmalu našel kak kotiček, ki ti bo stal baš tako lepo pred nosom, gori v lepem gozdu, in pa tako komodne planšarske koče naokolo."

Fant je zožil oči. Očividno je zapazil nekoliko zasmehljiv hlapčev glas in tudi je očividno razumel temni pomen njegovih besed. Vendar je vprašal med zobmi: "Kaj hočeš povedati?"

"Jaz? Nič! Prav nič! Tako sem menil le."

"Vdrugič obdrži zase, kar misliš! Boš, kaj? A da ne boš mislil — sem že res tak, ki se zna obrniti tako, kakor mi paše. To se pravi —." Sedaj se je Žef zasmejal. "Ako mi sedaj odpove, mi ne bo nič kaj pogodu. A iz drugega vzroka, kakor pa si ga ti misliš."

"Pojdi — sem pa res radoveden!"

"No, kdo ve, lahko bi bilo kaj, kaj prav posebnega, kar bi me sedaj držalo tu v bližini."

"I, glej, no, glej!" je zbadal hlapec. "A jaz sem mislil, da se je tisto, kar te je držalo, kakih osem dni sem nekam skrilo?" Pri tem je pomežiknil proti neki planšarski koči.

Norman Thomas, vodja ameriških socialistov se je obrnil na senat, da preišče slučaj, ko je bil Thomas nasilno izgnan iz mesta Jersey City, N. J., kjer je hotel imeti javen politični govor.

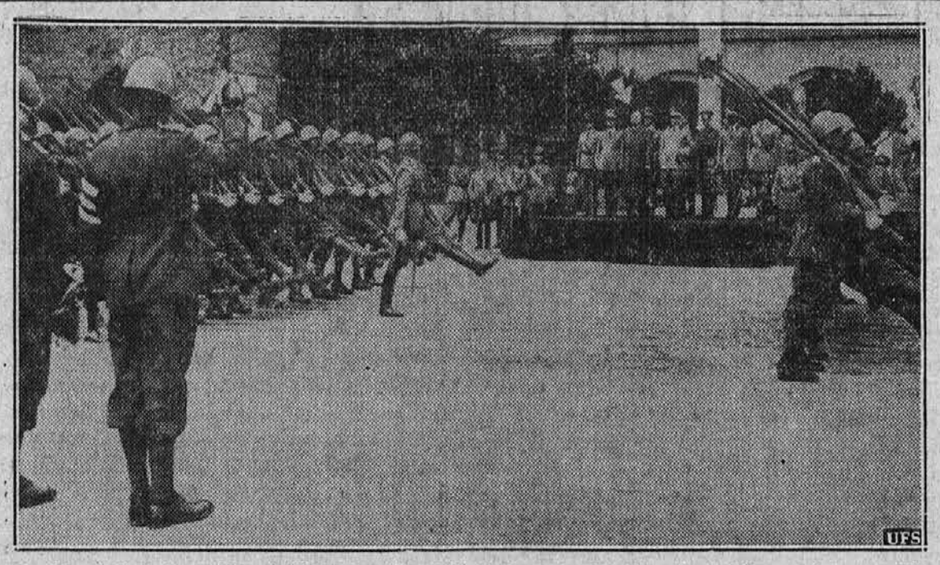

Mussolini je tudi v laški armadi upeljal strumno korakanje, kakor ga ima nemška armada. To korakanje imenujejo Italijani "passo Romano." Ko je bil oni dan Hitler v Rimu in so se hoteli Italijani postaviti pred njim s tem korakanjem, je Hitler videl, da je laška armada še daleč za nemško v korakanju.

George Bernard Shaw, slavni irski pisatelj in avtor, v pogovoru z ameriškim poslanikom na angleškem dvoru, Joseph Patrick Kennedy.

Predsednik čehoslovaške republike, Edvard Beneš in njegova soproga gresta rada na oddih na svojo podeželsko kmetijo blizu Prage.

Governer države Wisconsin, Phillip La Follette, je je organiziral novo politično stranko v Ameriki, ki bo imela za simbol zastavo, kot jo vidite na sliki. Koliko ima tretja politična stranka bodočnosti v Ameriki, se bo videlo.

Opening for Business May 16, 1938

The Union Bank of Commerce Co.

CLEVELAND

Commercial Banking

DIRECTORS

HARRY F. AFFELDER, *The Wolf Envelope Co.*
OSCAR L. COX, *President*
FREDERICK C. CRAWFORD, *Thompson Products, Inc.*
RANDOLPH EIDE, *The Ohio Bell Telephone Co.*
W. H. GERHAUSER, *The American Shipbuilding Co.*
ROBERT C. NORTON, *Oglebay, Norton & Co.*
JOHN B. PUTNAM, *Andrews, Hadden & Putnam*
HENRY S. SHERMAN, *The Society for Savings*
FRANKLIN G. SMITH, *The Ohio Rubber Co.*

OFFICERS

OSCAR L. COX, *President*
CLARE W. BANTA, *Executive Vice President*
C. B. ANDERSON, *Vice President*
H. F. BURMESTER, *Vice President*
H. E. HILLS, *Vice President*
E. N. WAGLEY, *Vice President*
G. R. HERZOG, *Cashier*
G. W. ANDREWS, *Asst. Cashier*
LOUIS L. COX, *Asst. Cashier*
E. F. MEYERS, *Asst. Cashier*

Capital and Surplus $7,000,000

Member Federal Reserve System, Federal Deposit Insurance Corporation, Cleveland Clearing House Association

SEDMAK

MOVING
6506 ST. CLAIR AVE.
15022 SARANAC ROAD
HEnderson 1920

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave.
v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;
POSILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke.

LOUIS OBLAK
TRGOVINA S POHIŠTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom.
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

VLOGE v tej posojilnici

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR INVESTMENT — INSURED UP TO $5000.

zavarovane do $5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in društvene vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670